

Til:

Finansdepartementet

Kopi:

Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

DERES REF.: 22/5413

VÅR REF.: Heidi Finstad

Oslo, 27. januar 2023

Høringsinnspill – «Forslag til nasjonalt program for offisiell statistikk for perioden 2024 – 2027»

Treindustrien er bransjeorganisasjon for norske produsenter av byggematerialer i tre med medlemsbedrifter i flere ledd i verdikjeden; fra sagbruk og høvlerier til elementprodusenter og produsenter av treemballasje. Hovedproduktene for våre medlemsbedrifter går til byggenæringen, mens sidestrømmer som bark og flis går til andre sektorer som treforedling, prosessindustri og til energiformål. Flere av bedriftene har egne bioenergi-anlegg eller leverer sidestrømmer som brensel til nær- og fjernvarmeanlegg. Det er en gjensidig avhengighet mellom aktørene i Verdikjeden Skog og Tre, der hele tømmerstokken anvendes og kommer til nytte til ulike formål. Sektoren er også pekt på som et satsingsområde i Grønt Industriløft. Et godt statistikkunderlag gir grunnlag for investeringer og utvikling, og for å kunne levere på samfunns mål innen sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Her vil vi særlig trekke fram klimamålet for 2030.

Klimautslipp for byggenæringen

Bygg- og anleggsvirksomheten er direkte og indirekte ansvarlig for 15 % av de totale klimagassutslippene fra norsk økonomisk aktivitet¹. I tillegg kommer påvirkning næringen har for utslipp i andre land gjennom eksempelvis importerte byggevarer. Byggenæringens klimagassfotavtrykk ligger i flere sektorer som transport, industri, drift av bygg mv. Det finnes mye statistikk på ulike deler av byggenæringens utslipp, men det er behov for utvikling av et «samlet sett» for å måle byggenæringens påvirkning. Treindustrien spiller inn dette som et behov for videre vurdering i arbeidet med nasjonalt statistikkprogram.

Statistikk basert på nytt krav til klimaregnskap i Byggteknisk forskrift

Treindustrien vil helt konkret spille inn til Nasjonalt Statistikkprogram for 2024 – 2027 å utarbeide statistikk basert på det nye kravet til klimaregnskap i byggteknisk forskrift (TEK) som ble innført i 2022. Fra juli 2023 skal det utarbeides klimaregnskap for boligblokker og yrkesbygg basert på metoden i standarden NS3720:2018. Klimaregnskapet skal minimum inkludere modulene A1-A4 og B2 og B4. I tillegg skal avfallet fra byggeplassen inngå i klimaregnskapet. Treindustrien og store deler av byggenæringen har bedt om at det settes krav også til utslippsnivå, ikke kun dokumentasjonskrav. Videre har vi bedt om at det må komme en plan for innstramming i kravene fram mot 2030.

Det er tatt til orde for at dagens krav om regnskap vil gi oss det nødvendige grunnlaget for å stille kravsnivå i fremtiden. Treindustrien viser til:

- DiBKs høringsutkast om klimabaserte energikrav til bygg, Kapittel 1.2ⁱⁱ: «Kapittel 14 er foreslått supplert med krav til dokumentasjon av klimagassutslipp fra materialer (klimagassregnskap) for boligblokk og yrkesbygg. Erfaringene fra slik dokumentasjon vil legge til rette for at det i fremtiden kan utformes krav til utslippsnivået for disse byggene og at krav om klimagassregnskap også kan utvides til å omfatte flere bygningskategorier, som småhus.»
- Uttalelse fra Statssekretær Nancy Porsanger Anti til NRK 6. juni 2022ⁱⁱⁱ: «Vi må ha eit godt grunnlag når vi innfører nye grenseverdier; vi kan ikkje berre stikke fineren opp i lufta. Og nettopp difor har vi innført eit klimarekneskap, slik at vi får eit kunnskapsgrunnlag å gå vidare med.»
- Svar fra Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik på skriftlig spørsmål i Stortinget dok. Nr 15:2226 (2021-2022) besvart 9. juni 2022^{iv}: «...Sjølv om mange tar til orde for at byggenæringa er klar for klimakrav til materiale allereie no, er det ikkje like eintydig korleis slike obligatoriske krav for nye bygg faktisk bør sjå ut. Vi treng kunnskap om kor store klimagassutslippa er frå bygging i dag, kor mykje det er mogleg å redusere dei, og korleis byggekostnadene blir påverka.»

Skal dette kunne realiseres er det avgjørende at klimagassregnskapene som nå skal utarbeides faktisk blir samlet inn, slik at det kan lages statistikk som grunnlag for krav til utslippsnivåer. I dag er det ikke lagt opp til noen systematikk i dette, og man risikerer at klimaregnskapene ender i en skuff. Da blir regnskapene kun en kostnad og vil ikke gi verken reduserte utslipp eller bidra til læring og kunnskapsgrunnlag for næringen. Treindustrien mener det vil være naturlig å samle og tilgjengeliggjøre statistikk basert på klimaregnskap for bygg hos SSB som del av nasjonalt statistikkprogram. Dette vil kunne vise både type bygg, antall kvadratmeter og klimautslipp for bygget.

Avfall fra byggeaktivitet

Dagens statistikk over behandling av byggavfall viser hvor stor andel av byggavfallet som går til materialgjenvinning, men inneholder ikke informasjon om avfall som går til ombruk eller hvilken andel som er ombrukbart. Fra 1. juli 2023 er det krav i byggteknisk forskrift om kartlegging av materialer som er egnet for ombruk. Det er ikke etablert systemer for å samle inn og systematisere rapportene fra ombrukskartlegging. Disse rapportene vil kunne danne grunnlag for nasjonal statistikk over hvor stor andel av riveavfall som kan gå til ombruk. Treindustrien anbefaler at dette tas inn som del av nasjonalt statistikkprogram.

Videreutvikling av eksisterende bygg

Å unngå å rive og heller videreutvikle dagens bygningsmasse og forlenge levetiden på byggene vi allerede har, er nødvendig for å redusere klimafotavtrykket i byggenæringen og for å spare areal og ressursbruk. Dagens statistikk over avgang av bygninger (både boliger og næringsbygg) viser antall bygninger som rives. Det er ikke mulig å vurdere hvor stor andel av bygg som rives som kunne vært rehabilitert eller oppgradert uten å gå inn i hver enkelt rivesak. For å vurdere om byggenæringen forbedrer seg i retning av å rehabilitere, bygge på og oppgradere bygg framfor å rive og bygge nytt, er det ønskelig med en bedre oversikt over årsakene til riving og areal som rives. Treindustrien anbefaler derfor at dagens statistikk over avgang av boliger og andre bygg utvides med fordeling over areal revet og årsak til riving.

Byggevestatistikk og prefabrikerte elementer

Treindustrien ser også behov for forbedringer knyttet til byggevestatistikken. Det er i dag ikke gode tall for elementproduksjon og import av prefabrikerte elementer og moduler (vegg- og gulvelementer, takstoler mv.). Dette bør igjen inndeles i materialtype, slik som eksempelvis treelementer. SSB rapporterer i dag kun prefabrikerte bygninger og varer av tre. Treindustrien forstår det slik at dette igjen henger sammen med tollkodene, og ber derfor om at Tolletaten og SSB ser på hva som skal til for å kunne utarbeide statistikk også for prefabrikerte elementer.

Byggekostnadsindeksen

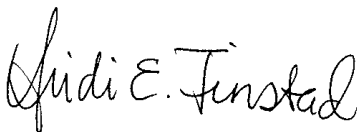
Byggekostnadsindeksen har stor betydning for byggenæringen og for markedskommunikasjon i næringen. Det er derfor nødvendig at den bygger på oppdatert kunnskapsgrunnlag om typer bygg. Det bør jevnlig kvalitets-sikres at boligtyper som legges til grunn er representative når det gjelder størrelse, materialbruk og arbeidskostnader. Treindustrien ber om at grunnlaget for byggekostnadsindeksen ses på og utvikles, og der også materialleverandører involveres når dette skal oppdateres.

Oppsummering av Treindustriens innspill:

1. Utvikle statistikk som viser byggenæringens samlede klimagassutslipp.
2. Utarbeide statistikk basert på klimagassregnskapene som fra 2023 kreves utarbeidet i henhold til byggteknisk forskrift for yrkesbygg og boligblokker.
3. Utarbeide statistikk for byggavfall som er ombrukbart basert på ombrukskartlegging som fra 2023 innføres som krav i byggteknisk forskrift.
4. Utvide dagens statistikk over avgang av boliger og andre bygg der også fordeling av areal revet og årsak til riving inngår.
5. Forbedre byggevestatistikken ved å se på hvordan prefabrikerte elementer kan inngå i statistikken.
6. Oppdatere og kvalitetssikre grunnlaget byggekostnadsindeksen bygger på.

Med vennlig hilsen

TREINDUSTRIEN

Heidi Finstad
Adm. Direktør

ⁱ <https://www.bnl.no/artikler/2019/klimagassutslipp-bae/>

ⁱⁱ <https://dibk.no/regelverk/horingar/hoyringar/klimabaserte-energikrav-til-bygg/>

ⁱⁱⁱ <https://www.nrk.no/vestland/kraftige-reaksjonar-pa-nye-og-slappe-miljokrav-til-byggnaeringa-1.15990251>

^{iv} <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=89633>